

מדינת ישראל
נציבות שירות המדינה
בית הדין למשמעת של עובדי המדינה

ח' באב תשפ"ד
11 באוגוסט 2024

0491-0022-2024-001590
בד"מ: 103.21

בבית הדין למשמעת של עובדי המדינה

בפני : עו"ד אורי כהן – אב בית הדין
עו"ד דני זקן
גב' אסתר בן עזרא
- יו"ר המותב
- חבר המותב
- חברת המותב

התובעת: נציבות שירות המדינה
ע"י ב"כ עו"ד אנסטסיה שפרנובסקי

הנאשם: אפרים (אפי) אזולאי

ב"כ הנאשם: עו"ד יוסי כהן

גזר דין

1. הנאשם אפרים (אפי) אזולאי, לשעבר עובד משרד ראש הממשלה (סיים העסקתו ביום 20.6.21) ששימש יועץ תפעולי של המעון הרשמי של ראש הממשלה בירושלים (להלן – המעון הרשמי), הורשע על ידינו – על פי הודאתו, במסגרתו של הסדר טיעון - בעבירות לפי סעיפים 17(1), (2) ו-3 לחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963 (להלן – החוק), וזאת ביחס לכל אחד משני האישומים שבתובענה המתוקנת שעניינם הפרת ההוראות המחייבות לעניין אספקת מוצרים ורכישת שירותים עבור המעון הרשמי.

2. האישומים פורטו בהכרעת הדין, ולא נחזור עליהם. להלן תמציתם:

א. האישום הראשון –

הנאשם הורשע בעבירות משמעת בגין הפרת הוראות תקנות חובת המכרזים תשנ"ג-1993 ופעולות שביצע בחוסר סמכות לחידוש ריהוט במעון הרשמי של ראש הממשלה, ולאספקת אביזרים שונים אליו.

בד"מ 103.21

בנוסף, הנאשם גרם להטעיית ועדת בדיעבד בכך שמסר לוועדה מידע שאינו נכון אודות אספקת פריטים למעון הרשמי, וניסה לגרום להעברת תשלום לחברת "אסם" עבור פריטי ריהוט שלא סופקו ואביזרים שהוחזרו אליה.

ב. האישום השני –

הנאשם הורשע בעבירות משמעת בגין הפרות של החלטת ועדת המכרזים והוראות תקנות חובת המכרזים בכך שחתם על ביצוע תשלום לחברה מסויימת (חברת משלה) שביצעה את העבודה באמצעות חברה אחרת (חברת האחים כליף) שוועדת המכרזים לא אישרה ההתקשרות איתה.

3. הסדר טיעון

ב"כ הצדדים הגיעו להסדר טיעון לפיו, בכפוף להודאתו של הנאשם ולהרשעתו בדיון, יעתרו בהסכמה להטלת אמצעי משמעת של נזיפה חמורה. הצדדים היו חלוקים באשר להטלת אמצעי משמעת של פסילה לשירות המדינה, לרבות למשרד רוה"מ (הנאשם אינו מועסק כיום בשירות המדינה, והתביעה עתרה לפסילתו למשך 3 שנים).

4. ביום 17.7.24 נשמעו טיעוני הצדדים לאמצעי המשמעת

א. טיעוני התביעה

(1 בתקופה הרלוונטית לכתב התובענה (שנת 2017) הועסק הנאשם כיועץ תפעול של מעון ראש הממשלה ברחוב בלפור בירושלים (הנאשם סיים העסקתו ביום 20.6.21).

(2 המכנה המשותף לשני אישומי התובענה הוא פעולות בחוסר יושר, והפגנת זלזול חמור מצד הנאשם בקופה הציבורית ובעקרונות עליהם מושתת שירות המדינה.

(3 ביחס לאישום הראשון – הנאשם הודה כי בשיחה שהתקיימה ביום 18.5.17 עם חשב המשרד, מר ביתן, נאמר לו ע"י החשב כי אין וודאות שוועדת הפטור במשרד האוצר תאשר ההתקשרות עם חברת אסם ללא מכרז. למרות זאת ביום 21.5.17 הנאשם אישר לחברה האמורה לבצע העבודה לרבות יצור ואספקת שולחן וכסאות; התנהלות זאת מהווה כשל חמור וסטייה ברורה מהנורמות החלים על עובד מדינה המועסק בתפקיד בו הועסק הנאשם. לאחר שחברת האסם הודיעה לנאשם כי אין ביכולתה לספק המבוקש, הינחה אותם הנאשם לתקן הריהוט הקיים, זאת מבלי שקיבל אישור לכך ומבלי

בד"מ 103.21

שעידכן את הגורמים הרלוונטים; בכך פעל הנאשם תוך חריגה מסמכות וסטייה מהכללים.

זאת ועוד, הנאשם היטעה את החשב באומרו שסופקו למעון ראש הממשלה שולחן וכסאות חדשים, הגם שידע שזה לא המצב לאשורו; בנוסף לתשלום שהמדינה נדרשה לשלם בגין ניפוק שולחן וכסאות שלא סופקו, הנפיק הנאשם וחתם על חשבונית סותרת פני מציאות על סך 118,153 ₪ בשל תשלום עבור חידוש אותם רהיטים; בסופו של יום ובזכות עירנות חשב המשרד שולם לחברת האסם סך של 68,161 ₪ בלבד, עבור עבודות שבוצעו בפועל ועבור פריטים שסופקו; כתוצאה מהטעיית הנאשם ומעשיו האקטיביים האחרים היה עלול להיגרם נזק כספי לקופה הציבורית.

(4) ביחס לאישום השני – גם באישום זה אנו מוצאים ביטוי לחוסר היושר של הנאשם, ולסיועו להטעיית המשרד.

הנאשם ידע כי למרות שהמשרד התקשה עם חברת משלה, בשטח פועלת מטעמה חברת האחים כליף שההתקשרות עימה, לא אושרה על ידי ועדת המכרזים; חרף ידיעתו זאת הנאשם הינחה את חברת כליף לבצע את העבודה, ולא דיווח בזמן אמת לגורמים הרלוונטים על המתרחש; כמו כן, חתם ביום 5.6.17 על ביצוע תשלום לחברת משלה, הגם שידע כי מי שבצע העבודה בפועל זו חברת כליף.

(5) התביעה טענה כי האינטרס הציבורי דורש להטיל על הנאשם אמצעי משמעת של פסילה ל-3 שנים לשירות המדינה, זאת עקב פגיעתו החמורה ביותר באמון הציבור בשירות המדינה; הנאשם הועסק במקום רגיש, הוטלה עליו אחריות גדולה, הופקדו בידיו תקציבים לא מבוטלים והוא נהנה ממידת אמון בלתי מסוייגת מצד מנהליו.

(6) הנאשם פגע במעשיו בשלושה ערכים מרכזיים של שירות המדינה: אמון הציבור בעובדי הציבור, טוהר המידות של פקידי הציבור, הגנה על האינטרס הציבורי עליו מופקד עובד הציבור.

(7) אמצעי המשמעת המבוקשים עונים על תכליות הדין המשמעתי (לעניין התכליות האמורות, ראה עש"מ 7111/02 אשוואל, עש"מ 222/07 אסדי, עש"מ 356/96 פלוני).

אף אם לא צמחה לנאשם טובת הנאה ממעשיו, ואף אם היו נסיבות אישיות מיוחדות לביצועם, הרי שיקולים אלה פוחתים מול המשקל שיש ליתן לאינטרס הציבורי.

(8) בענייננו, פסילת הנאשם לשירות המדינה הוא אמצעי משמעת הגנתי שיש בו כדי לרפא ולשקם את הנזק העצום שגרמו מעשיו לתדמית שירות המדינה

בד"מ 103.21

(התובעת היפנתה ל-בג"צ 6163/92 אייזנברג נ' שר השיכון והבינוי לעניין חשיבות הערך של אמון ומהימנות בין עובד למעסיקו), ול-עש"מ 3666/06 אסדי, ו-עש"מ 3789/04 ציפורי לעניין האופי ההגנתי של אמצעי המשמעת של פסילה).

9) אי פסילת הנאשם לשירות המדינה עלול ליצור מצב של "דלת מסתובבת", בו אדם שביצע עבירות משמעת חמורות והועסק במשרות אמון, ישוב תוך זמן קצר לעבודה; בכך תחמיר ותתעצם הפגיעה בתדמיתו ובשמו הטוב של שירות המדינה.

10) התביעה גיבשה עמדתה בעניין אמצעי המשמעת להם תעתור בעניינו של הנאשם, על בסיס השיקולים עליהם עמדה כבוד השופטת פרוקצ'יה ב-עש"מ 3666/06 אסדי.

11) מעידתו של הנאשם לא הייתה חד פעמית, והיא קשורה קשר הדוק לתפקיד שמילא (עש"מ 1820/02 ספיר התייחס לשיקול של מיהות העובד).

12) סטנדרט ההתנהגות שנדרש מהנאשם שהועסק במקום כה רגיש במעון ראש הממשלה, הוא סטנדרט גבוה (לעניין זה ראה: בד"מ 5322 סמדר צמח רצבי; עש"מ 6713/96 בן אשר).

13) באשר לעתירה של התביעה לפסילת הנאשם ל-3 שנים, התביעה ביקשה להקיש מפסקי הדין המשמעתיים הבאים: בד"מ 66.21 רונן ברית; בד"מ 118.13 עמרם מזרחי; עב"י 43171-09-20 בעניינה של ז"ס.

14) מול חומרת העבירות זקפה התביעה לזכות הנאשם, את הנסיבות, את הודאתו בעבירות ואת חלוף הזמן מביצוע המעשים. אשר על כן היא הביאה לפתחו של בית הדין עמדה עונשית מאוזנת, שקולה ומתחשבת גם בנאשם.

15) באשר לפער בין ההליך המשמעתי שננקט, לרבות אמצעי המשמעת שהוטלו, נגד גב' דרורית שטיינמיץ, לבין ההליך שננקט נגד הנאשם ואמצעי המשמעת, הבהירה התביעה בכתב כדלקמן:

"מעיון בחומר החקירה הגענו למסקנה כי לא נמצאו ראיות לכך שגב' שטיינמיץ הטעתה במכוון את הוועדה, אלא שהתרשלה במילוי תפקידה בכך שלא בדקה מבעוד מועד את המידע שמסרה לוועדה, ובפועל מסרה לוועדה מידע שגוי ומטעה - דבר שהוביל להחלטה מוטעית של חברי הוועדה על הרחבת ההתקשרות עם חברת משלה בניגוד לתנאים הנדרשים. מעשיה של גב' שטיינמיץ אף הובילו לכך שבפועל האחים כליף ביצעו את עבודות הצביעה, הגם שלא ניתן היה לאשר את הרחבת ההתקשרות עמם בהתאם לתקנות חובת מכרזים; כמו כן, לא נמצא תימוכין לחשד שגב' שטיינמיץ ידעה, עובר לכינוס וועדת המכרזים, שספק הריהוט "האסם" (להלן – האסם) לא יוכל לייצר את

בד"מ 103.21

הריהוט המבוקש במועד, וכן שהתבקש לחדש את פינת האוכל ולספק אביזרים שונים לקראת הביקור (מחומר החקירה עלה קושי ראייתי לקבוע אם חברת האסם הודיעה לנאשם שלא תוכל לייצר את הריהוט הנדרש לפני או אחרי כינוס הוועדה); בשונה מהגב' שטיינמיץ, הנאשם היה מודע למעשיו, התנהלותו התאפיינה בסדרה של התנהגויות עצמאיות ואקטיביות, לרבות הטעיות של גורמים מוסמכים והוצאת מסמכים שהאמור בהם סותר את פני המציאות, והכל כפי שפורט בטיעון להטלת אמצעי משמעת של פסילה לשירות המדינה; מחומר הראיות לרבות חקירותיו של הנאשם באזהרה עלה כי המעשים שבגינם הורשע ביצע הנאשם ללא ידיעתה וללא אישורה של הגב' שטיינמיץ; הנאשם לא הודיע לגורמים הרלוונטים, ביניהם הגב' שטיינמיץ, כי האסם לא תספיק לייצר את הרהיטים עד למועד הביקור, זאת הגם שנדרש היה לעדכן על השינויים על מנת שהגורמים הרלוונטים ידונו מחדש בנושא בהתאם למצב בשטח. הנאשם הינחה את האסם לחדש את הרהיטים הקיימים תחת אספקת ריהוט חדש, וזאת על דעתו בלבד וללא שהדבר הובא לידיעת וועדת המכרזים ואישורה. הנאשם, שוב על דעת עצמו, אישור לתשלום חשבונית שכללה תשלום עבור הריהוט שלא סופק בפועל ובהמשך פנה בעניין זה לוועדה "בדיעבד". כמו כן, הנאשם, על דעת עצמו, אישר לחברת משלה להביא במקומה את חברת אחים כליף לצורך ביצוע עבודות צביעה במעון, הדריך את חברת אחים כליף בביצוע העבודות, זאת מבלי לעדכן את הגב' שטיינמיץ על המתרחש בשטח".

ב. עמדת המשרד

המשרד סומך על שיקול הדעת של התביעה ועל עמדתה.

ג. טיעוני ההגנה

- 1) העובד הועמד לדין הגם שמילא במצויינות את חובותיו, וביצע עבודות חיוניות במשרד ראש הממשלה קודם להגעת נשיא ארה"ב דאז דונלד טראמפ.
- 2) עמדת המשרד באשר לאישורים שנדרשו לביצוע העבודות הדחופות במעון ראש הממשלה נתניהו, שונה מעמדתו ביחס לביצוע שיפוצים והתאמות במעון הפרטי של ראש הממשלה בנט, אשר בוצעו ללא הליכי מכרז וללא אישורים; אין מדובר כאן רק באכיפה בררנית, אלא ביחס המעורר התרסה וזעם.
- 3) מערכות המכרזים לא תמיד עובדות "לפי הספר", ולפיכך יש מנגנון שלם לאישור התקשרויות בדיעבד; כאן הייתה דחיפות לביצוע ההתקשרויות, וראוי היה שהיו מאשרים אותן בדיעבד. במקרה שלפנינו לא הסכימו לאשר

בד"מ 103.21

בדיעבד בטענה שהממונה על הנאשם (דרורית שטיינמץ) לא הייתה מוסמכת לאשר, ואז החליטו למצות עם הנאשם את מלוא חומרת הדין. המניע לכך, לדעת הסניגור, הוא פגיעה בראש הממשלה (על דרורית הוטלה נזיפה בלבד במסגרת הליך פנימי).

(4) הנאשם עשה את המעשים בידיעתה ובאישורה של דרורית. המעשים בוצעו בדחיפות בשל הגעתו הקרובה של הנשיא טראמפ, ונוכח מצבם הבלוי של הרהיטים במעון ראש הממשלה.

(5) אלמלא ביצע הנאשם את התיקונים הדחופים, עלולה הייתה להתפרסם תמונה איומה של נשיא ארה"ב היושב על ספה קרועה, מלוכלכת ומרופטת ומול קירות מתקלפים.

(6) מבחינה מהותית לא נטען ואין חולק שהיה צורך בשיפוץ חיוני או בהחלפה של הריהוט; כל הטענה היא שמבחינה פורמלית לא קיבלה הממונה עליו, אליה פנה הנאשם וקיבל אישור, את הסכמת ועדת המכרזים.

(7) הנאשם עבד עבודה קשה מאוד במעון ראש הממשלה במשך 11 שנים; את עבודתו ביצע ללא דופי. בנסיבות דנן ניתן היה להטיל עליו נזיפה או אמצעי משמעת קל אחר, אולם החליטו לעתור לענישה לא רציונאלית ושאינה הולמת את הנסיבות. הדבר מעיד על הכוונה לפגוע בו.

(8) החלטתו של הנאשם לשפץ את הריהוט במקום לקנות אחר תחתיו חסכה כסף למדינה.

(9) לא מוכר עוד מקרה בו הועמד לדין עובד שפעל בלחץ זמנים קשה, והחליט לנקות וילונות או לצבוע תקרות כדי לבצע המוטל עליו לקראת ביקור של נשיא ארה"ב.

(10) הנאשם אינו עובד בתקן במשרד ממשלתי מזה 3 שנים, זאת נוכח הכתם שדבק בו.

(11) לגבי השתתפות אמצעי משמעת של פסילה – אמצעי המשמעת לו עתרה התביעה אינו מידתי ואין לו כל הצדקה, הנאשם אינו עובד במשרד רוח"מ מזה 3 שנים הגם שמילא חובותיו בהצטיינות יתירה; ניתן להסתפק לעניין פסילתו בתקופה שהייתו מחוץ לשירות המדינה.

(12) הנאשם נשוי, אב לילדים והוא צריך לפרנסם.

ד. תגובת ההגנה לדברי ההבהרה של התביעה ביחס להליך המשמעתי הפנימי

שננקט נגד הגב' שטיינמץ –

להגנה ניתנה האפשרות להגיב על דברי ההבהרה של התביעה, אותם הבאנו לעיל. ברם, ההגנה נמנעה ממתן תגובה לגופם של דברים אלא מצאה לשוב

בד"מ 103.21

ולתנגח ביועצת המשפטית של משרד רוה"מ, עו"ד שלומית ברנע פרגו אשר, כך לטענת ההגנה, גרמה לתביעה לאבד את דרכה. בעניין זה שבה וטענה ההגנה כדלקמן: היועצת המשפטית ביקשה לפגוע בראש הממשלה באמצעות מיצוי ההליך המשמעותי נגד הנאשם; טענתה של עו"ד ברנע כי לא הייתה מעורבת כלל בהליכים נגד גב' שטיינמיץ, וכי הידיעה עליהם הייתה רק בדיעבד – אינה נכונה; היועצת המשפטית אישרה מיליוני שקלים לשיפוץ ביתו של ראש הממשלה הקודם בנט, וזה מעיד על חוסר יושרה; היועצת המשפטית וה"סייענים" שלה ניסו ללא הרף להכשיל את חקירתה על דוכן העדים.

הסניגור לא חסך שבט לשונו אף מהתביעה, למרות שהנאשם הודה בעובדות ובאישומים המיוחסים לו בכתב התובענה המתוקן, וכך טען: התביעה ממשיכה להתבצר בעמדתה הראשונית שהתגלתה שגוייה וחסרת בסיס; התביעה איבדה את דרכה ואינה יודעת כיצד להיחלץ מהפארסה בה הסתבכה מתוך מניעים זרים.

ה. דבר הנאשם

- (1) אינו עובד כיום; ניסה להתקבל לעבודה בחברה מסויימת, אולם עקב כתבה בעיתון בה פורסם שהוא נמצא בהליכי שימוע – ניסיונו לא נשא פרי.
- (2) הייתה לו כוונה להקים חברה בשותפות, אולם גם נושא זה לא מומש עקב כתבה מסויימת שפורסמה נגדו והתיק המשמעותי בעניינו.
- (3) הועסק כאב בית במשרת אמון, הגם שביקש להיקלט במשרת תקן. עסק בהזמנות ורכש, למרות שהועסק במשרת אמון, זאת בהעדר גורם אחר שיבצע ההזמנות; בהתאם לכך, הבין שזה חלק מתפקידו; עם זאת איש לא הדריכו בעניין הזמנות רכש והוא למד זאת בעצמו בדרך של ניסוי וטעייה.
- (4) מאשר שלא כל מה שהוזמן קודם להגעת הנשיא טראמפ היה בדיוק באישור דרורית; יחד עם זאת, קודם להגעת הנשיא נערכה פגישה עם חשב המשרד ועם ראש הסגל, בה אושרו עבודות הצבע וניקוי הווילונות. בתכוף לכך הוא יצא לכיוון המעון על מנת להריץ את העבודות, ובמקביל פעלה דרורית לקבלת אישורים בוועדות המכרזים.
- (5) הוא אב ל-4 ילדים (ובהם ילד בעל צרכים מיוחדים); ונמצא כעת בקשיים כלכליים עת המשפחה נאלצת להסתפק במשכורתה של רעייתו.
- (6) מעוניין לחזור לשירות המדינה; נעשה לו עוול; משנת 2018 לא היה ביכולתו להתקדם לתפקיד כלשהוא בשירות המדינה, זאת מחמת ההליך המשמעותי שנפתח נגדו.

ו. מסמכים שהוגשו לבית הדין

- (1) הודעה על הסדר טיעון, בצירוף כתב תובענה מתוקן.
- (2) עמדת המשרד באשר לאמצעי המשמעת.
- (3) תלושי שכר מרץ-יוני 2021.
- (4) גזר הדין של בית הדין בתיקים הבאים: בד"מ 66.21 רונן ברית; בד"מ 118.21 עמרם מזרחי.
- (5) פסק דין של בית המשפט המחוזי בירושלים – עב"י 43179-09-20 בעניינה של ז.ס. (אסור בפרסום).

5. דיון

המעשים בגינם הועמד הנאשם לדין חמורים מכמה היבטים: הוא הפר באופן בוטה ונשנה את הוראות החלטות ועדת המכרזים ותקנות חובת המכרזים, ופעל בחוסר סמכות מובהק; לגבי חלק ממעשיו אף סובב בכחש את ועדת המכרזים בכך שמסר לה מידע שלא היתה לו אחיזה במציאות.

הסניגור אומנם טען כי מערכות המכרזים אינן עובדות תמיד "לפי הספר", אך לדידו יש חשיבות עליונה לכך ועדות המכרזים תפעלנה דווקא בדבקות לתקנות חובת המכרזים, וכי עובדי הציבור העוסקים ברכישת מוצרים ושירותים יפעלו בהתאם להחלטות הוועדות האמורות ללא סטייה וחרیגה מתקנות חובת המכרזים.

בתי המשפט נדרשו בפסיקה עניפה לעקרונות הבסיס של המכרז הציבורי. כך, ב-עת"מ (ת"א) 28857-06-17 עמותות חברות הסיעוד נ' משרד הביטחון (ניתן ביום 1.7.19) נפסק:

"ביסודו של המכרז הציבורי, עומדים, כידוע, שני עקרונות יסוד: האחד, שמירה על עקרונות של שוויון שקיפות וטוהר המידות, וזאת על ידי מתן הזדמנות שווה לכלל המציעים, ללא משוא פנים, או שרירות. השני, השאיפה לנהוג ביעילות, בחסכון בכספי הציבור ובהשאת היתרונות למזמין ולציבור באמצעות בחירת ההצעה הטובה והזולה ביותר (עש"מ 6823/10 מתן שירותי בריאות בע"מ נ' משרד הבריאות. פסקה 20 לפסק דינו של כב' השופט עוזי פוגלמן ((להלן: עניין מתן; עע"מ 8409/09 חופרי השרון בע"מ נ' א.י.ל. סלע (1991) בע"מ, פסקאות מח-נ לפסק דינו של כב' השופט אליקים רובינשטיין, (להלן: עניין חופרי השרון; עע"מ 3499/08 רון עבודות עפר ייזום ופיתוח מ.א. בע"מ נ' ועדת המכרזים – עיריית עפולה, פסקה 12, 2009, להלן: עניין רון; עע"מ 4363/14 מדינת ישראל משרד

בד"מ 103.21

הרווחה והשירותים החברתיים נ' עמותת אקים ישראל, פסקאות 9-6, 2015, להלן: עניין אקים).

וכך ב-עת"מ (ב"ש) 51319-04-17 יצחק אברג'יל נ' מדינת ישראל, רשות מקרקעי ישראל מחוז דרום (ניתן ביום 20.6.17) נקבע:

"זאת ועוד, הקפדה על תנאי המכרז ושמירה על עקרון השוויון הינה אחת מעקרונות היסוד של דיני המכרזים אשר שואפים ליתן הזדמנות שווה לכל מציע ומציע, והיא אף תורמת למניעת שחיתת ושמירה על טוהר המידות, שאחרת בהינתן שיקול דעת רחב לוועדת המכרזים לאשר זכייה במכרז למרות אי עמידה בתנאיו.

"התכליות העקרוניות העומדות בבסיסם של דיני המכרזים, הם היעילות הכלכלית, ועקרון השוויון. במסגרת התכלית הראשונה, דיני המכרזים חותרים להשאת התועלת הכלכלית ולחסכון בכספי ציבור. במסגרת התכלית השנייה, עקרון השוויון מחייב לנהוג בשוויון ובהגינות כלפי המציעים, ולא אחת מצינו בפסיקה כי מתן סיכוי והזדמנות שווה למציעים הם לב לבו של המכרז הציבורי" [ע"מ 5375/15 בטחון שירותים אבידר בע"מ נ' נתיבי ישראל – החברה הלאומית לתשתיות – 11.8.16]".

הפגיעה בעיקרון השוויון באה לידי ביטוי גם בהתקשרות עם מציע שלא עובד בתנאי המכרז. כך, ב-ע"מ 5949/07 אמישראל – גז טבעי בע"מ נ' פז-גז (1993) (ניתן ביום 28.4.08 כתבה כבוד הנשיאה ביניש כי: "עיקרון שוויון ההזדמנויות בדיני המכרזים הציבוריים בא לא אחת לידי ביטוי בהקפדה ניכרת על כך שכל המציעים במכרז יעמדו בכל תנאי הסף הקבועים להשתתפות במכרז, כך שלא ייווצר מצב בו אחד המציעים יידרש לעמוד בדרישות מחמירות פחות מאלה אותן נדרשו לקיים יתר המציעים הפוטנציאליים ובאופן זה ייהנה מיתרון על פניהם...".

בענייננו, הנאשם הודה כי ביום 5.6.17 חתם על ביצוע תשלום לחברת משלה (שלא החזיקה בסיווג הבטחוני המתאים), על אף שהעבודות בוצעו בפועל על ידי חברת האחים כליף (עימה לא ניתן להתקשר אחרי שוועדת המכרזים לא אישרה הרחבת ההתקשרות עימה על פי תקנה 3 לתקנות חובת המכרזים).

הנאשם הירע לעשות עת לא היסס לפעול בחוסר יושר, ברצונו לעמוד במשימות השיפוץ/האחזקה שרצו לפיתחו נוכח הביקור הממשמש ובא של נשיא ארה"ב דאז, מר טראמפ.

בד"מ 103.21

כאמור בהכרעת הדין, הנאשם הינחה בחוסר סמכות את חברת "האסם" לחדש את הריהוט במעון הרשמי, תחת אספקת שולחן וכסאות אוכל חדשים, ולספק אביזרים שונים שחלקם הושארו במעון הרשמי לאחר הביקור וחלקם הוחזרו בסיומו. זאת ללא אישור, ומבלי שהדבר התבקש וממילא מבלי שאושר על ידי ועדת המכרזים.

לא זו אף זו, משעה שמשדד האוצר לא אישר את ביצוע העבודות ע"י חברת "האסם", פנה הנאשם ביום 28.5.17 לחשב, ששימש גם יו"ר ועדת בדיעבד, בבקשה לאשר את ההתקשרות ואת התשלום הנדרש לחברה האמורה. במסגרת פנייתו זו מסר הנאשם מידע כוזב לחשב והיטעה את ועדת הבדיעבד, בכך שהפריטים שאושרו ע"י ועדת המכרזים סופקו למעון הרשמי, זאת על אף שהפריטים (שולחן האוכל ו- 20 כסאות) לא סופקו בפועל.

ביום 25.10.17 חתם הנאשם על חשבונות בסך 118,153 ₪ שהנפיקה חברת "האסם", הכוללת את העבודות שבוצעו על ידה בפועל (לרבות חידוש השולחן וכסאות האוכל) והן פריטים שלא סופקו בפועל, שהם רכישת שולחן וכסאות אוכל שהוחזרו לה.

בהתנהגותו זו מעל הנאשם באמון שניתן בו על ידי הממונים עליו, ופגע פגיעה של ממש בתדמיתו של השירות הציבורי ובאמון שניתן בעובדיו. ב-עש"מ 10129/01 מדינת ישראל נ' טליה בת צ'רלס גניש (ניתן ביום 10.3.02), נפסק: **"כבר נאמר לה אחת בפסיקתנו, כי עובד הציבור הוא נאמן הציבור. החומרה במעשים מן הסוג שבו הורשע המשיבה, אינה נעוצה בהיזק הכספי ואף לא בחסר הממון קופת המדינה, אלא במעילה באמון הכרוכה במעשים אלה. קשת המעשים הנכללים בעבירות של מעילה באמון היא מגוונת ומבטאת מידות חומרה שונות. היא כוללת עבירות חמורות כגניבה ממעביד, מעשי מרמה ואף זיוף וכן הפרת אמונים ואף מעשים שאינם פליליים במובהק, אשר היסוד של מעילה באמון הוא היסוד הדומיננטי בהם. בשל עוצמת הפיתוי והקלות בה ניתן להערים על המערכת בכל הנוגע לקבלת טובות הנאה שלא כדין".**

וב-עש"מ 4350/06 מדינת ישראל נ' חיים רון (ניתן ביום 4.6.07), נקבע: **"תכליתו של הדין המשמעתי להגן על אמון הציבור בשירות המדינה וליצור הרתעה אפקטיבית כלפי עובד ציבור מפני מעשים שיש בהם מעילה באמון הציבור ובאמון הממונים עליהם – מחייבת ומצדיקה כי המשיבה לא יוכל לחזור לתפקיד שבו כשל, ולא יחזור להפעיל את אותן סמכויות שבהפעלתן סטה מהכללים המחייבים. ההגנה על חוסנו של השירות הציבורי ומעמדו המוסרי מחייבים זאת (עש"מ 1804/01 מדינת ישראל נ' אלקריף, תק-על 2001 (3) 1266, פסקאות 4-5). תפקודה היעיל והתקין של המערכת הציבורית וההגנה על מערך האמון בין עובד לעמיתיו**

בד"מ 103.21

ובין עובד לממונים עליו ולבני הציבור הנזקקים לשירות הציבורי מחייבים גם הם תוצאה זו".

הנאשם בדבריו בפנינו לא הביע חרטה על מעשיו, ודומה שאינו מפנים את חומרתם. אף שהנאשם הודה במיוחס לו בכתב התובענה, ההגנה המשיכה לשלוח את חיציה לכל עבר ובעיקר לעברם של עו"ד ברנע-פרגו, ה-גב' דרורית שטיינמיץ, וגורמי התביעה המשמעתית.

הסניגור טען להפליית הנאשם לרעה ביחס ל-גב' שטיינמיץ (שההליך המשמעתני נגדה הסתיים בהתראה במסגרת פנים משרדית). ברם, לאחר שעיינו בהבהרתה המפורטת והמנומקת של התובעת ובדברי התגובה של הסניגור שלא סתרו את ליבת הנימוקים, נחה דעתנו שלא נפל פגם הראוי לביקורת על ידי בית דין זה.

גם לטענותיו החוזרות ונשנות של הסניגור בדבר אכיפה בררנית בה נקטה כביכול, היועצת המשפטית בעמדתה ביחס לאישורי בנייה ואמצעים נוספים בבית ראש הממשלה לשעבר, מר בנט – לא נמצא בסיס ראיתי.

במהלך דיוני ההוכחות שמענו בקשב רב את עדותה של עו"ד ברנע-פרגו ביחס לטענה האמורה, לרבות לגבי מידת חלקה באישור ההתקשרויות האמורות, ולא מצאנו יסוד לטענה של אכיפה בררנית.

כידוע, "אכיפה בררנית היא אכיפה הפוגעת בשוויון במובן זה שהיא מבדילה לצורך אכיפה בין בני אדם דומים או בין מצבים דומים לשם השגת מטרה פסולה, או על יסוד שיקול זר או מתוך שרירות גרידא..." (בג"צ 6396/96 זקין נ' ראש עיריית באר שבע, פ"ד נג(3) 289).

עדותה של עו"ד ברנע-פרגו לעניין מידת מעורבותה בהתקשרויות לבנייה ולהסדר התקני הביטחון במעונו של ראש הממשלה בנט – לא נסתרה, ומלמדת שלא הונחה תשתית עובדתית לטענה המשפטית של אכיפה בררנית.

מול חומרת העבירות שקלנו לקולא את חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות (נעברו בחודשים מאי-אוקטובר 2017, דהיינו לפני כ-4 שנים), ואת העובדה שמשנת 2021 הנאשם נמצא מחוץ לשירות המדינה ודרכו להיקלט חזרה לשירות חסומה או מעוכבת בשל ההליך המשמעתני שננקט נגדו.

בד"מ 103.21

עד לשלונו בעבירות דנן ביצע הנאשם את תפקידו לשביעות רצון ממוניו, תוך השקעת מיטב מרצו ויכולותיו.

עוד נתנו דעתנו על כך שהנאשם פעל בדרך הפסולה האמורה בהיותו תחת סד זמנים קשה מנשוא, ובתחושה כי בסופו של יום הוא העובד שעליו מוטלת האחריות להבאת "המוצר המוגמר" (קרי, הכנה נאותה של המעון הרשמי לאירוח של אישיות רמת נעלה, היא נשיא ארה"ב) לידי סיום ראוי ומכובד.

לא נעלם מעינינו מצבו המשפחתי של הנאשם והקשיים הכלכליים בפניהם ניצב התא המשפחתי. ניתן גם להבין את תסכולו הסובייקטיבי של הנאשם מכך שהמשרד וגורמי התביעה מיצו את ההליך המשמעותי עימו, בשונה מההליך שנקט במסגרת פנים משרדית ושהסתיים באמצעי משמעת של התראה בלבד, בעניינה של הגב' שטיינמץ הבכירה ממנו בדרגה, בתפקיד ובמעמד (כל זאת, חרף ה-דו"ח המורכב שנכתב לגביה). אף אם הנאשם לא ירד לפרטי ה-דו"ח ולפרטי ההבהרה שניתנה ע"י התובעת, ברי שהרגשתו קשה.

בנוסף, לא נעלם מעינינו מצבו המשפחתי של הנאשם, והקשיים הכלכליים בהם ניצב התא המשפחתי.

בשקלול כל האמור לעיל, דעתנו היא שיש לפסול את הנאשם לתקופה לא ארוכה בנסיבות העניין, לביצוע תפקידים בשירות המדינה שיש בהם מגע או קשר עם רכישת מוצרים ואספקת שירותים, עם נושאי כספים או ועדות מכרזים, ובכללם: תפקידי בנא"מ (בינוי, נכסים, אפסנאות, משק) תפקידי אב בית במעון רשמי או במוסד ממשלתי כלשהו.

יצוין כי אמצעי המשמעת של פסילה לתפקידים האמורים מתיישבת עם פסיקה דומה בעניינם של עובדים שכשלו במעשי מרמה אגב עיסוקם בהתקשרויות של משרדם עם ספקים שונים.

ראה: בד"מ 66.21 רונן ברית; עב"י (מחוזי י-ם) 43171-09-20 ז.ס. נ' נציבות שירות המדינה (אסור בפרסום).

עם זאת, ונוכח העובדה שהנאשם נמצא מחוץ לשירות המדינה מזה למעלה משלוש שנים ניתן להקל עימו באופן שייפסל לשירות המדינה (למעט לתפקידים אותם מנינו לעיל) לתקופה של 8 חודשים בלבד.

6. סוף דבר

על הנאשם יוטלו איפוא אמצעי המשמעת הבאים:

- א. נזיפה חמורה;
- ב. פסילה למשך שנה וחצי לתפקידים שיש בהם מגע או קשר עם רכישת מוצרים ואספקת שירותים, עם כספים או ועדות מכרזים, ובכללם: תפקידי בנא"מ (בינוי, נכסים, אפסנאות, משק) תפקידי אב בית במעון רשמי או במוסד ממשלתי כלשהו;
- ג. פסילה ל-8 חודשים לשירות המדינה (למעט לתפקידים אותם פירטנו ב-ס"ק(ב) לעיל.

גזר הדין ניתן, בהעדר הצדדים, ביום ח' באב תשפ"ד – 11.8.24, וישלח אליהם באמצעות הדואר האלקטרוני.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 30 יום מהמצאת גזר הדין לידי ב"כ הצדדים.

(-)	(-)	(-)
אסתר בן עזרא	עו"ד דני זקן	עו"ד אורי כהן
חברה	חבר	אב בית הדין יו"ר